

Trei sferturi de secol de artă corală

(Grigore Constantinescu – 14 noiembrie 2015)

Corul Academic Radio, fondat în 1940 sub conducerea lui Ion Croitoru, s-a impus ca o formație de elită, unică în România, condusă fiind – de-a lungul anilor – de Dumitru D. Botez, Dumitru D. Stancu, Gheorghe Danga, Constantin Petrovici, Emanoil Elenescu, Alexandru Șumski, Carol Litvin, Aurel Grigoraș, pentru ca în prezent la pupitru să se afle, de 15 ani, maestrul Dan Mihai Goia.

Mii de minute de înregistrări speciale, concerte a cappella și vocal- simfonice, emisiuni Radio-TV au determinat atât diversificarea repertorială cât și afirmarea concertistică la înalte cote valorice. Numeroși compozitori români au scris lucrări pentru această formație, pe care le-a prezentat pe scenă în primă audiție absolută dar le-a și înregistrat. Acest ansamblu coral de excepție a probat calitatea sa în lucrări din literatura muzicală românească și universală, în marele repertoriu liric prezentat pe scena de concert, abordând un impresionant număr de lucrări în toate genurile muzicale, de la miniatură la poemul coral, de la misă și oratoriu la operă, cantată sau simfonie.

Devenind adesea pagini de antologie în planul vieții muzicale românești, versiunile interpretative ale orchestrelor din țară și străinătate, în colaborare cu **Corul Academic Radio**, se bucură de aprecieri elogioase din partea publicului și a criticii de specialitate. Ansamblul a efectuat turnee în Germania, Bulgaria, Spania, Grecia, Cipru, Israel etc., colaborând adesea cu orchestre de renume sub baghete de prestigiu din țară și din străinătate (Sergiu Comissiona, Iosif Conta, Horia Andreescu, Ilarion Ionescu-Galați, Corneliu Dumbrăveanu, Igor Markevici, Enrique Garcia Asensio, Sakari Oramo, Jin Wang, Neil Thompson, James Levine ș.a.). Preluând tradiția ilustră a coraliștilor autohtoni, ansamblul este actualmente cea mai importantă și mai valoroasă formație de gen din România, scriind cu majuscule istoria unui repertoriu care a asigurat valoarea și aprecierea artei interpretative românești în întreaga lume.

După primul concert aniversar (18 februarie 2015) dedicat muzicii universale, al doilea concert aniversar (30 aprilie) a fost consacrat creației românești contemporane. Arta corală componistică și interpretativă românească a dăruit culturii naționale comori de expresivitate și gândire, trăire artistică, adevăr al simțirii, ingeniozității, creativității de o remarcabilă diversitate stilistică, adevărat tezaur propriu poporului nostru. După cum spunea Dan Mihai Goia, „avem șansa de a studia, de a înțelege, de a da viață pe scena de concert acestor adevărate opere al căror frumos artistic, de sinceritate creatoare, are valoare perenă.” Relațiile cu compozitorii noștri au oferit asemenea creații, cu semnături prestigioase, unele dintre acestea figurând în desfășurarea muzicală a acestui concert, în dorința de ascensiune a înțelegerii mesajului creator.

Referitor la reperul aniversar și alcătuirea repertoriului, se pot alinia temporal participările componistice. Cu o singură excepție – compozitorul Adrian Pop, aflat în spațiul a șase decenii de existență, ceilalți autori de muzică depășesc mai mult sau mai puțin vârsta corului. Pentru început **Cântarea pătimirii noastre** (Premiul Academiei Române) de Irina Odăgescu Țuțuianu, lucrare inspirată de versurile poetului Octavian Goga (recitator Ionuț Kivu). „Fiind un text amplu, am realizat un compendium care apare ca un ecou, remember la o stare de fapt, când nimic nu poate salva sufletul uman, ajuns la pragul neputinței și al disperării, decât acel ideal spiritual pe care îl

reprezintă divinitatea.” (Irina Odăgescu Țuțuianu). Imaginea sonoră, cu culoarea variabilă, lirică sau dramatică, restituia apoi piesa **Voroneț** de Vasile Timiș, urmată de „tinerețea fără bătrânețe” a celor două **Colinde laice** de Radu Paladi și impunătoarea incantație, rugăciunea Domnească **Tatăl nostru** de Felicia Donceanu. Cei doi compozitori care încheiau derularea programului până la mijlocul său au fost Adrian Pop, realizatorul unui ecou de madrigal, **Strade, stradele** și Cornelia Tăutu cu vivacitatea melodico-ritmico-intonațională a **Divertismentului rustic** (participanți solistul vocal Nicolae Simonov, pianista Carmen Săndulescu, percuționistul prof. univ. Alexandru Matei). „Oglinzirile” continuau apoi în sens invers cu **Tripticul coral religios**, imagine alternativă a componisticii Cornelinei Tăutu, muzică întregită spiritual de contrastul distinct al celor **Două colinde laice** de Adrian Pop (între care „**Vine hulpe di la munte**” se bucură de o recunoscută celebritate). Lumea culorilor, sugerată la început de Vasile Timiș, intră în dialog cu feeria corală **Culori, flori, fructe**, versuri și muzică de Felicia Donceanu. Spre finalul recurenței oglinzirilor, lumina versului eminescian aducea aura romantică dragă interpreților și publicului, subtil tălmăcită în sonetul **Atât de fragedă** de Radu Paladi, elegant evocată în Trei valsuri de Vasile Timiș (la pian Carmen Săndulescu). Momentul final al acestui minunat program, deci și ultima „oglinzire”, a răsunat plin de emoție prin vocile corului, intonând **Tatăl nostru** de Irina Odăgescu Țuțuianu, model de simțire în rugăciunile poporului nostru.

Al treilea, și ultimul, concert a cappella al anului 2015, susținut, miercuri 11 noiembrie, de Corul Academic Radio, în Studioul de concerte „Mihail Jora”, a oferit un program de muzică vocală dedicat celor mai frumoase partituri destinate corului mixt. Corul Academic Radio, reper al vieții culturale românești și apreciat ambasador al României peste hotare, împlinește anul acesta frumoasa vârstă de 75 de ani. Concertul de la Sala Radio, desfășurat sub titlul „Corul Academic Radio și invitații săi” și condus de dirijorul său Dan Mihai Goia, a fost dedicat acestei aniversări. Președintele României, Klaus Iohannis a adresat un mesaj de felicitare Corului Academic Radio. Astfel, alături de sărbătorit, s-au prezentat două ansambluri cu propriile programe, dar realizând și colaborări cu ansamblul gazdă. Sub conducerea lui Voicu Popescu, Corul de Copii Radio a cântat muzică engleză (Haendel, Britten, Elgar). De asemenea, a răspuns invitației Corala bărbătească „Te Deum Laudamus”, dirijată de preot Zaharia Matei. De-a lungul desfășurării programului, prezența soliștilor a creat o diversitate expresivă impresionantă, în interpretările lor implicându-se și Corul Academic Radio. Îi voi aminti printre invitați pe violoncelistul și cântărețul Adrian Naidin, flautista Gabriela Petecilă, cântărețul sud-american Wladimir Pesantez, sopranele Ruxandra Urdăreanu, Svetlana Sîcencova, Daniela Caia, tenorii Hector Lopez, Nicolae Simonov. Un mare număr de coraliști – violoniști, chitariști, contrabasiști, acordeoniști, percuționiști – au răspuns solicitării lui Dan Mihai Goia de a realiza contribuții instrumentale proprii, capabile de a diversifica intervențiile sonore. Pianistele Magdalena Faur, Carmen Săndulescu, Dan Stoenescu și organista Simona Săndulescu au asigurat, de asemenea, acompaniamentele, cu prestații meritorii. Panoramicul repertorial a pornit de la oratoriile haendeliene sau muzica lui Piazzola, până la creațiile lui Ariel Ramirez și arii de operă romantică.

În finalul concertului, Dan Mihai Goia a ales să reia selecțiuni din „Vecernii op.37” de Rachmaninov, intonate împreună cu „Te Deum Laudamus”, ca semn de ultim rămas bun de la scena de concert a studioului „Mihail Jora” și de la îndrăgiiții membri ai Corului Academic Radio. Totodată, în seara de miercuri, de încetare a activității sale interpretative, s-a lansat discul aniversar „Corul Academic Radio 75”. Concepția repertorială a discului și ideea concertului de încetare a activității dirijorale, i-au aparținut maestrului Dan Mihai Goia, până în seara de 11 noiembrie dirijorul Corului Academic Radio. Cei aflați în sală, cei care au audiat transmisia în direct a acestui

concert aniversar dar și de despărțire, vor păstra în memorie momentele unice de frumusețe ale artei noastre corale.

Ar trebui să încheiem aici impresiile de ascultător și comentator al Concertului aniversar, desfășurat sub gestul inspirat al dirijorului Dan Mihai Goia, în anul care se încheie cariera de dirijor al Corului Academic Radio cu o demonstrație la altitudine de maximă măiestrie. Un supliment însă, **Suita scurtă** de Alexandru Pașcanu, ne-a atras atenția că astfel de concerte pot fi mai multe, dacă deschidem „lada de zestre” a muzicii corale românești.